

Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie & biodiversiteit Beesel

Introductie

Gemeente Beesel heeft in 2019 de Duurzaamheidsvisie 2019-2030, Focus, Lef en Draagkracht vastgesteld, tot stand gekomen samen met de gemeenschap. Een van de pijlers van die duurzaamheidsvisie is Klimaatadaptatie en biodiversiteit. Voor die pijler hebben we nu een lokaal uitvoeringsprogramma uitgewerkt.

Een Lokale Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie en biodiversiteit beschrijft het ambitieniveau in doelen en strategieën, maar ook maatregelen (wie, wat, wanneer en financiën) die worden ingezet om de leefomgeving in de gemeente waterrobuust, klimaatbestendig en biodivers te maken.

In deze lokale uitvoeringsagenda nemen we nadrukkelijk biodiversiteit mee omdat klimaatadaptatie en biodiversiteit een dermate nauw verband hebben dat ze nauwelijks los van elkaar zijn te behandelen.

Biodiversiteit en klimaatadaptatie

Het klimaat verandert, we verwachten steeds meer weerextremen (hitte, droogte, extreme neerslag). Beesel is qua inrichting voorbereid op deze klimaatverandering. Denk aan maatregelen als buffering van regenwater en realisatie van natuurlijk groen. Dat zorgt voor een comfortabeler binnen- en buitenklimaat. We variëren met soorten en positionering van natuurlijk groen om biodiversiteit te bevorderen. Natuurlijk groen is gezond en integreren we zo in onze gemeente dat het ook uitnodigt tot wandelen en elkaar ontmoeten.

Leeswijzer/ inhoudsopgave

We beginnen met een weergave hoe **inwoners van Beesel** klimaatadaptatie en biodiversiteit ervaren en hoe zij staan tegenover maatregelen. Het is immers voor de inwoners dat wij hieraan willen werken.

Om iedereen mee te nemen in het nut en de noodzaak van de aanpak van deze thema's geven we een korte uitleg over de **klimaatcrisis** en de **biodiversiteitscrisis**

We geven richtingen aan hoe we er als gemeente mee om kunnen gaan. Dit gebeurt op basis van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie en het Deltaplan biodiversiteitsherstel.

Het proces van **risico- en kansendialoog** heeft ons geholpen om te komen tot onze lokale uitvoeringsagenda, die uiteraard aansluit bij de **regionale uitvoeringsagenda**

Hieruit volgen ook de **strategieën** voor respectievelijk het stedelijk gebied en het buitengebied. Verschillende strategieën, aangezien de vraagstukken tussen deze twee gebieden duidelijk verschillend zijn.

We beschrijven kort **vanuit welk punt we starten**, omdat we de afgelopen jaren al flinke stappen hebben gemaakt. Dan komt de eigenlijke **uitvoeringsagenda** klimaatadaptatie en biodiversiteit. Uiteraard is deze agenda uitgesplitst naar stedelijk gebied en buitengebied.

Tenslotte beschrijven we hoe we een en ander financieren.

pagina

3

6

10

13

15

16

17

19

30

Wat vinden de inwoners?

In 2021 is door de gemeente een breed onderzoek uitgevoerd onder inwoners, bedrijven en verenigingen op het gebied van duurzaamheid. Eén van de onderwerpen van dit onderzoek was het thema klimaatadaptatie en biodiversiteit. De beschrijving op pagina 4 en 5 zijn opgehaald uit deze duurzaamheidsenquête.

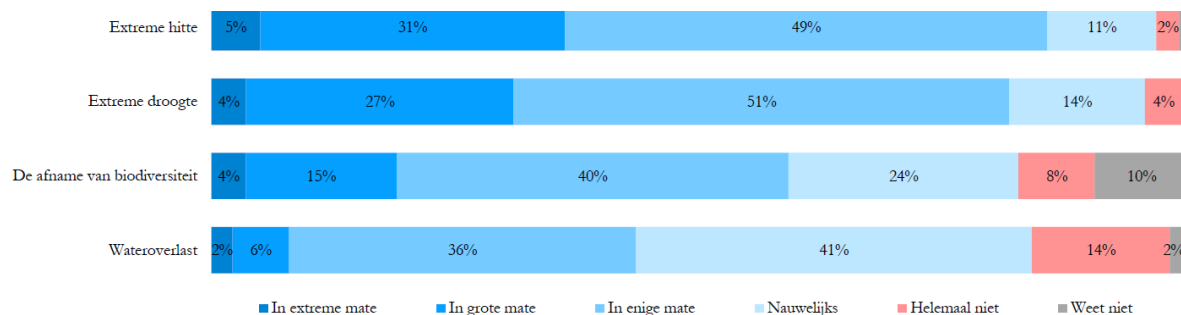
Wat merken inwoners nu van klimaatverandering?

Tijdens het duurzaamheidsonderzoek is specifiek gevraagd wat inwoners nu al merken van klimaatverandering en afname biodiversiteit.

Met name wat betreft extreme hitte en extreme droogte koppelt men relatief vaak terug iets te merken van de klimaatverandering. Wat betreft extreme hitte koppelt 85% terug hier ten minste in enige mate iets van te merken. Voor extreme droogte koppelt 82% dit terug.

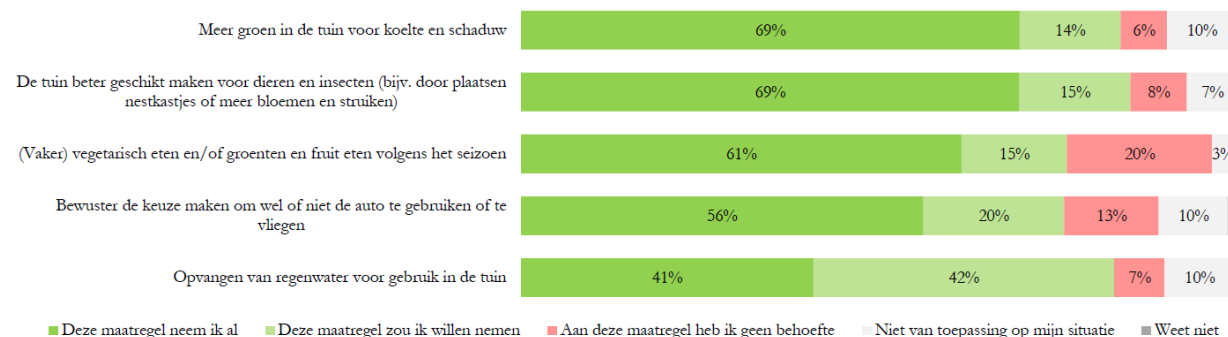
De afname van biodiversiteit wordt door 59% ten minste in enige mate ervaren. Voor wateroverlast is dit 44%

(hoewel de vragenlijst gedurende de hoogwaterstand van de Maas in de zomer van 2021 nog open stond, had het overgrote deel van de respondenten hun antwoorden reeds teruggekoppeld. De invloed hiervan op de resultaten is dus ten hoogste minimaal).

Welke maatregelen nemen inwoners of willen ze nemen?

Veel inwoners nemen al zelf maatregelen. Met name wat betreft meer groen in de tuin voor koelte en schaduw en het geschikter maken van de tuin voor dieren en insecten (beide 69%) zegt men dit al te doen. (Vaker) vegetarisch eten (61%) en het bewuster kiezen voor auto of vliegtuig (56%) worden ook door een meerderheid al gedaan. Alleen het opvangen van regenwater (41%) wordt niet door een meerderheid genoemd. Wel geldt voor deze laatste maatregel dat nog eens 42% deze wel zou willen nemen.

Wat verwachten inwoners van de gemeente?

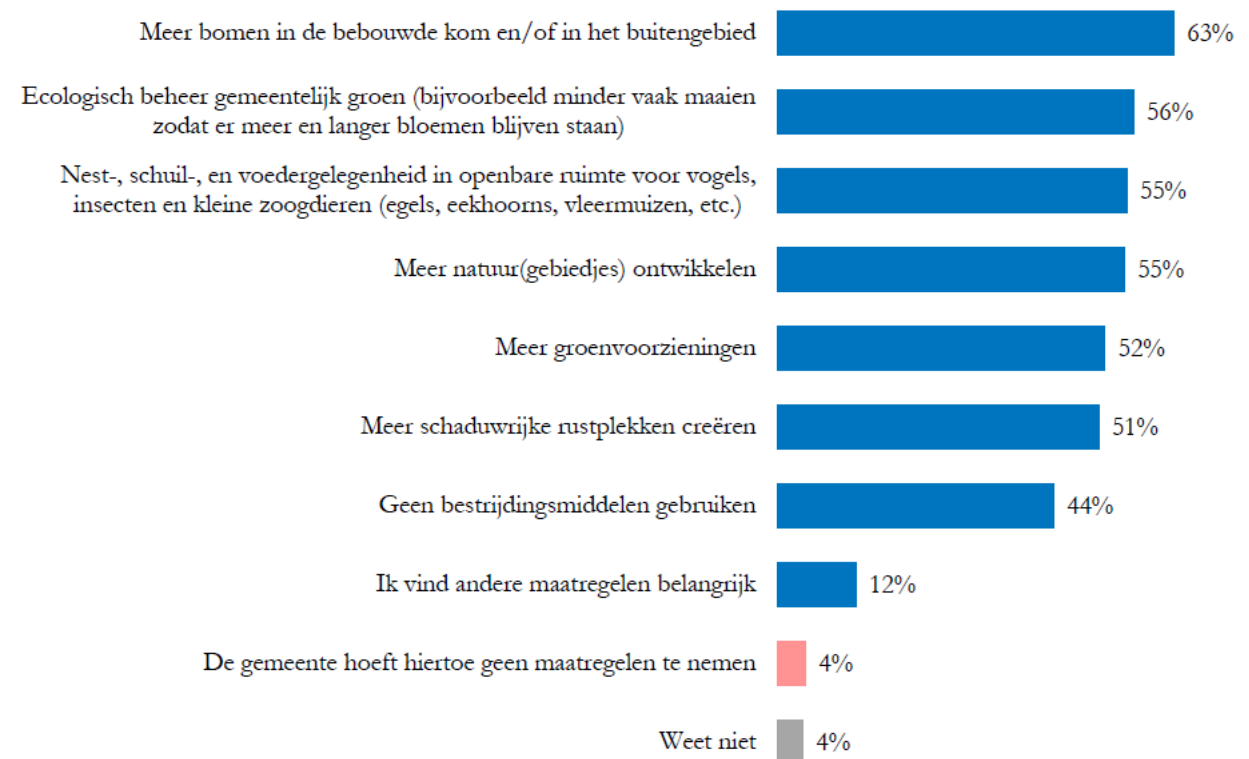
Inwoners zien een belangrijke taak voor de gemeente op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Een groot aantal maatregelen wordt in min of meer gelijke mate genoemd (zie grafiek hiernaast). Meer bomen in de bebouwde kom en/of het buitengebied (63%) wordt iets vaker genoemd en geen bestrijdingsmiddelen gebruiken (44%) iets minder vaak.

Circa 12% noemt zelf andere maatregelen. De spontaan opgegeven maatregelen zijn zeer divers. Terugkerende thema's zijn beter onderhouden van de groenvoorziening en het verbieden van (gehele) tuinbetegeling.

Conclusie

Uit het onderzoek blijkt dat er een groot draagvlak is onder de inwoners voor maatregelen op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit. Dit draagvlak geldt zowel voor maatregelen die mensen zelf kunnen of willen uitvoeren als voor maatregelen die de gemeente kan uitvoeren.

Klimaat

Het klimaat verandert als gevolg van de opwarming van de aarde. De precieze verandering hangt van veel factoren af, maar duidelijk is dat de weersomstandigheden extremer worden in Nederland (KNMI klimaatsignaal van 25 oktober 2021 en het zesde Assessment Report van de IPCC medio 2021). We krijgen te maken met heftigere regenbuien, langere droge periodes, meer en hetere zomerse dagen en nachten.

Een belangrijke wake up call voor Beesel waren de extreem hete zomers van 2018, 2019 en 2020; voor het eerst sinds mensheugenis werd het deze zomers warmer dan 40°C. Ook de uitzonderlijke overstroming van de Maas en beken op 13 en 14 juli 2021 als gevolg van extreme neerslag fungeerde als wake up call. Uit onderzoek door klimaatwetenschappers bleek dat deze zomeroverstroming van de Maas vooral aan de klimaatverandering te wijten was. In dezelfde zomer waren er elders in het land zware onweersbuien met wateroverlast en zelfs windhozen.

Helaas zijn dit soort gebeurtenissen niet meer uniek of zeldzaam. Om in de toekomst prettig te kunnen wonen, werken en recreëren, investeert de gemeente Beesel al jaren in een waterrobuuste en klimaatbestendige gemeente. Hierin willen we verder blijven investeren door maatregelen te nemen die ons stap voor stap brengen naar een veilige en prettige leefomgeving, ook in de toekomst.

Klimaat: wat kunnen we doen?

Klimaatmitigatie

Klimaatmitigatie bestaat uit maatregelen bedoeld om de omvang of snelheid van opwarming van de aarde te beperken. Over het algemeen bedoelt men met klimaatmitigatie het verminderen van de door mensen veroorzaakte emissies van broeikasgassen.

Klimaatmitigatie pakken we aan middels 3 trajecten uit de duurzaamheidsvisie om de CO₂-uitstoot te beperken:

ten eerste energiebesparing, vervolgens inzetten op opwekking duurzame energie (uitvoering KODE Beesel) en tenslotte werken aan een aardgasvrije gemeente (warmtetransitie).

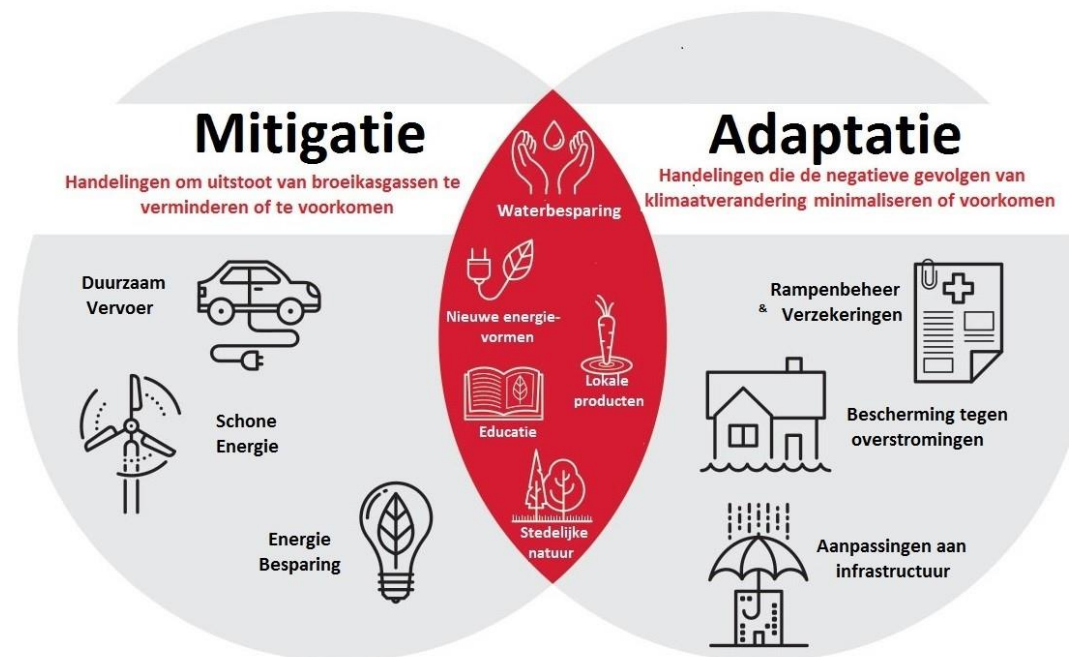
Deze aanpakken voor klimaatmitigatie vallen buiten het kader van deze strategie klimaatadaptatie en biodiversiteit en laten we daarom verder buiten beschouwing.

Klimaatadaptatie

Voor klimaatadaptatie zetten we in op een andere inrichting van de bebouwde omgeving en de samenleving. Door maatregelen te nemen kunnen we eventuele schade, hinder en overlast zoveel mogelijk voorkomen.

Klimaatadaptatie staat centraal in deze uitvoeringsagenda en we sluiten hierbij aan bij het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie.

Maatregelen voor klimaatadaptatie zijn in heel veel gevallen nauw verbonden met maatregelen voor verbetering van biodiversiteit.

Deltaplan ruimtelijke adaptatie

Voor klimaatadaptatie haken we aan op het Deltaplan ruimtelijke adaptatie (DPRA).

Het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie (DPRA) is een gezamenlijk plan van gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk om Nederland klimaatbestendig en waterrobuust in te richten.

Door maatregelen in de ruimtelijke inrichting versnelt en intensificeert het Deltaplan de aanpak van wateroverlast, hittestress en droogte en beperkt de gevolgen bij overstromingen. Het doel is om in 2050 Nederland klimaatbestendig en waterrobuust te hebben ingericht.

Deze uitvoeringsagenda is feitelijk de samenvatting van de eerste 3 stappen uit de ambities van het DPRA te weten:

Stap 1: In 2018 zijn de kwetsbaarheden in de samenwerkingsregio Water- Panel Noord (WPN) - waarin 15 gemeenten, het Waterschap Limburg, het waterschapsbedrijf en Waterleidingmaatschappij Limburg in Noord- en Midden-Limburg samenwerken - in beeld gebracht tijdens de stresstesten.

Stap 2: In navolging op die samenwerking zijn we aan de slag gegaan om door middel van risicodialogen te komen tot de gemeentelijke strategieën.

Stap 3: opstellen uitvoeringsagenda waarin we toewerken naar maatregelen, onderzoeken en (samenwerkings-)intenties om Beesel klimaatbestendig en waterrobuust in te richten.

De 7 ambities van het Deltaplan ruimtelijke adaptatie

Kwetsbaarheden in beeld

- Deze ambitie hebben we ingevuld door stresstesten uit te voeren om de effecten van klimaatverandering in beeld te brengen. De stresstest is in 2018 gezamenlijk met de 15 gemeenten van Noord- en Midden-Limburg uitgevoerd en de resultaten zijn te vinden op wpn.klimaatatlas.net

Risicodialogen en strategie

- Tijdens de risicodialogen hebben we onze kwetsbaarheden voor wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingsrisico's besproken en welke risico's wel of niet acceptabel zijn. Er zijn keuzes gemaakt om tot ambities te komen die kunnen worden beschreven in een klimaatadaptatiestrategie.

Uitvoeringsagenda's

- Als resultaat van de risicodialogen hebben we een uitvoeringsagenda opgesteld. Hierin nemen we specifiek biodiversiteit mee als thema. In de uitvoeringsagenda vertellen we wat we de komende jaren gaan doen op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Meekoppelkansen

- In de uitvoeringsagenda houden we rekening met meekoppelkansen. Als we ergens in de openbare ruimte aan de slag gaan, gebruiken we dat als natuurlijk moment om de openbare ruimte klimaatbestendiger en biodiverser te maken.

Stimuleren en faciliteren

- In de uitvoeringsagenda geven we een plek aan het stimuleren en faciliteren van klimaatadaptatie en biodiversiteit. Dit geldt voor zowel onze eigen organisatie, maar ook bij inwoners, woningbouwcorporaties en bedrijven.

Handelen bij calamiteiten

- Er zal altijd een kans blijven bestaan dat schade en overlast ontstaan door hevige neerslag, droogte, hitte of een overstroming. Dit wordt 'restrisico' genoemd. Aanpak van restrisico gebeurt via de gebruikelijke crisisorganisatie van de gemeente en/of de veiligheidsregio. Dit wordt opgeschaald op basis van de ernst en omvang van deze calamiteit.

Reguleren en borgen

- De uitkomsten die in deze uitvoeringsagenda staan, moeten een plek krijgen in de reguliere (werk)processen in de organisatie. Dit doen we door de verschillende verantwoordelijke teams vroegtijdig te betrekken in het proces. Natuurlijk wordt op termijn klimaatadaptatie en biodiversiteit als thema meegenomen in de omgevingsvisie en daaruit voortvloeiende plannen.

Biodiversiteit

Naast de klimaatcrisis is er wereldwijd sprake van een biodiversiteitscrisis. Biodiversiteit gaat over diversiteit van het leven en is van belang voor een schone en gezonde wereld. Hoe meer biodiversiteit/variatie, hoe stabiel het leven op aarde is en hoe meer de natuur in evenwicht is.

Aanpassen aan klimaatverandering en biodiversiteit zijn niet alleen van belang voor de natuur en onze leefomgeving, maar ook om overlast, ziektes en plagen te voorkomen en bestrijden. Denk bijvoorbeeld aan de eikenprocessierupsenplaag, die een duidelijk voorbeeld is van verstoorde balans in de natuur in combinatie met de opwarming van het klimaat.

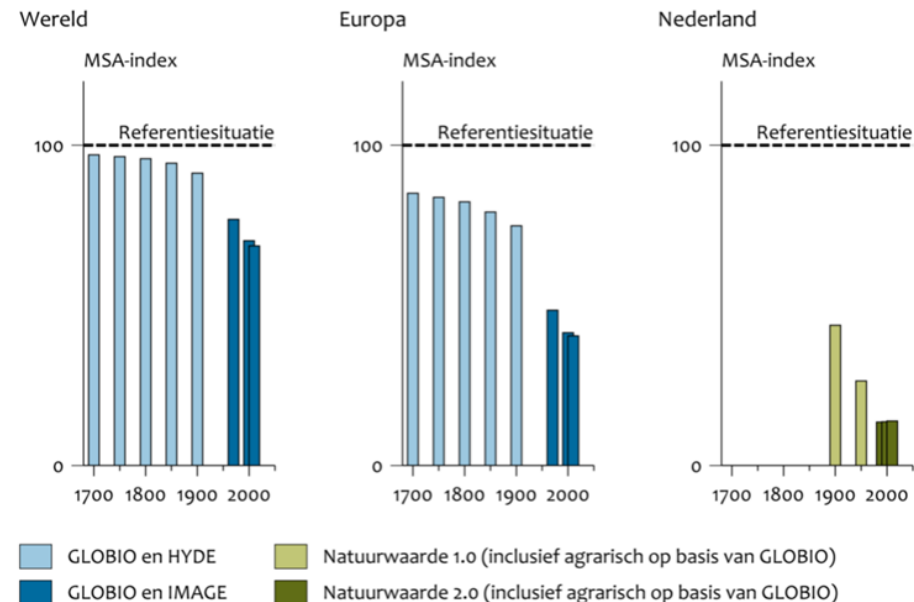
Zowel in Nederland, in Europa als wereldwijd is veel oorspronkelijke natuur verloren gegaan. Door drukfactoren zoals landgebruik, versnippering en verontreiniging is de populatieomvang van inheemse soorten gedaald. Sommige soorten zijn zelfs helemaal verdwenen. In Nederland is het verlies aan oppervlakte en kwaliteit van oorspronkelijke natuur aanzienlijk groter geweest dan gemiddeld in Europa of de wereld.

Als maat voor natuurlijkheid wordt door de Rijksoverheid de MSA gebruikt, ofwel de 'Mean Species Abundance'.

Definitie Mean Species Abundance: de gemiddelde populatieomvang van inheemse soorten in een ecosysteem of gebied ten opzichte van hun populatieomvang in een ongestoorde situatie.
Een MSA van 33% bijvoorbeeld betekent dat de populaties van inheemse planten- en diersoorten gemiddeld een omvang hebben van een derde van de omvang in een natuurlijke, ongestoorde toestand.

Op wereldschaal wordt de MSA geschat op circa 70% in het jaar 2010. In Europa als geheel resteert minder dan de helft. In Nederland bedraagt de MSA circa 15%. Dit lage percentage aan omvang van inheemse soorten in Nederland is ontstaan door een historisch verlies aan natuurareaal en verlies van kwaliteit van de resterende natuurgebieden. Daarnaast is de soortenrijkdom in het landelijk gebied afgenomen door landbouwintensivering en verstedelijking. Ter vergelijking, rond 1900 resteerde nog $\pm 40\%$.

Gemiddelde populatieomvang van inheemse soorten (MSA) van landnatuur

Bron: PBL.

PBL/apr16
www.clo.nl/nl144003

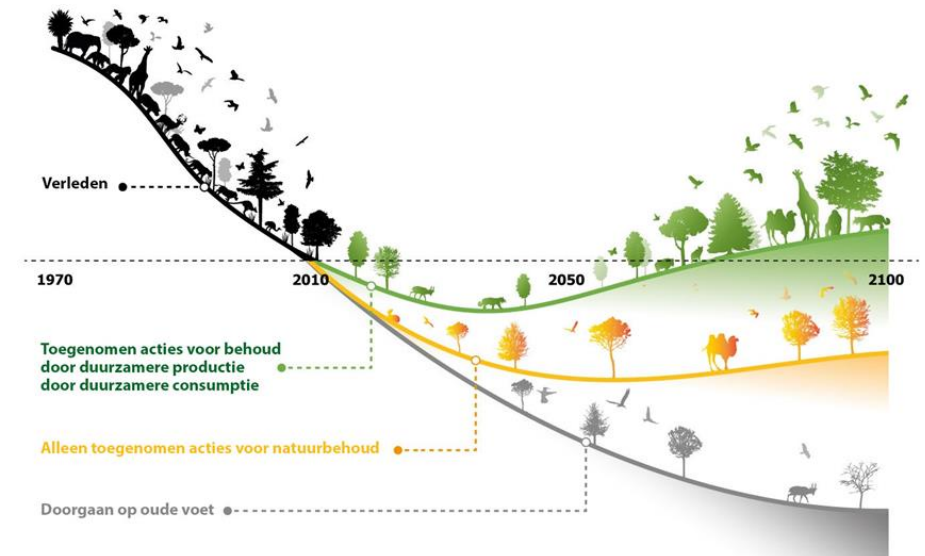
Biodiversiteit, wat kunnen we doen?

De Nederlandse beleidsdoelstellingen zijn gericht op het stoppen van het verlies en waar mogelijk een gedeeltelijk herstel van biodiversiteit. In Nederland neemt de MSA, gemiddeld over alle landnatuur, de laatste jaren gelukkig niet meer verder af. Maar dat betekent niet dat we achterover kunnen leunen. We moeten terug naar een meer biodiverse situatie die meer in balans is.

Dat heeft op lokaal niveau meerdere voordelen. Meer en biodiverser groen betekent:

- een betere buffering (opvang en geleidelijke afstroming) van hemelwater;
- een aangename microklimaat en een afname van het aantal hitteplekken;
- meer natuurlijk evenwicht waardoor flora en fauna betere leefomstandigheden en migratiemogelijkheden hebben;
- een toename van natuurlijke vijanden van plaagsoorten en daardoor een betere balans waardoor plaagsoorten (zoals bijvoorbeeld eikenprocessierups) minder kansen hebben;
- minder gebruik van bestrijdingsmiddelen nodig;
- een aangename en gezondere leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten.
- economische voordelen als hogere huisprijzen en aangenaam vestigingsklimaat.

De uitdaging is om biodiversiteitsverlies om te buigen naar herstel.

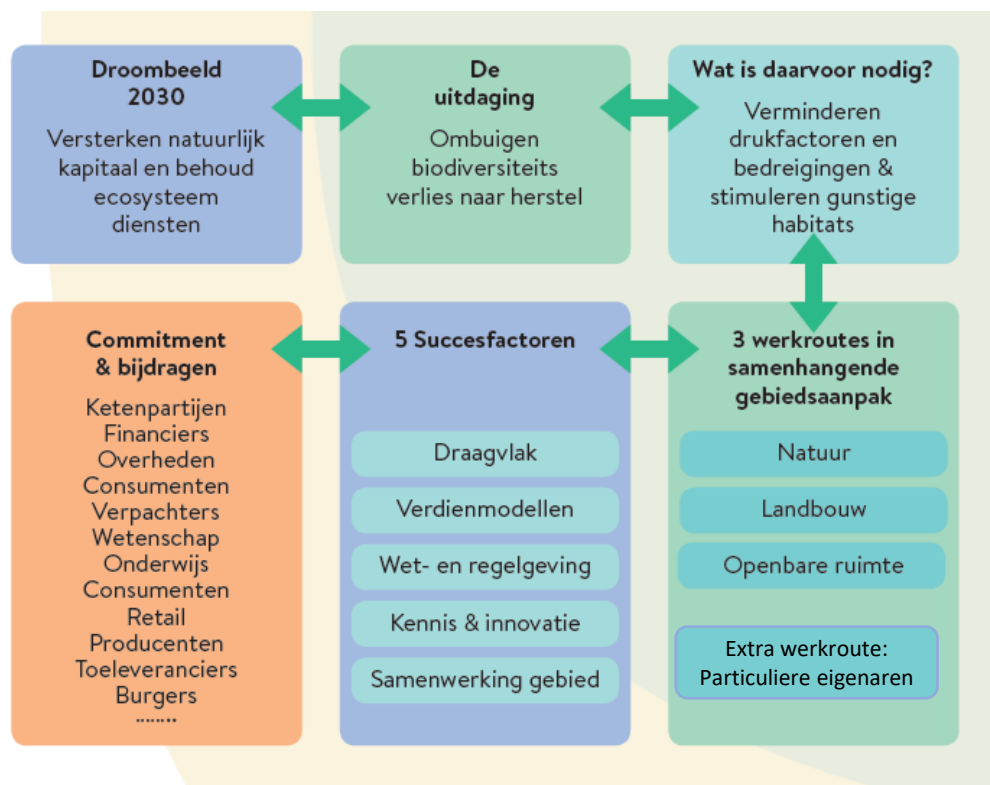

Indicatie van verdergaand biodiversiteitsverlies in verschillende scenario's (grijs (business as usual), oranje (aandacht voor natuurbehoud) en groen (aandacht voor natuurbehoud, klimaatmitigatie en adaptatie))

Voor biodiversiteit sluiten we aan bij de denkwijze van het Deltaplan biodiversiteit. Daarin worden 3 werkroutes onderscheiden: natuur, landbouw en openbare ruimte. Wij voegen daar lokaal nog een 4^e werkroute aan toe: particulier bezit.

Deltaplan biodiversiteitsherstel

Met het Deltaplan biodiversiteitsherstel als basis willen we de grondgebruikers van natuur, landbouw, openbare ruimte en particulieren stimuleren de juiste keuzes te maken.

De werkroutes natuur, landbouw, openbare ruimte en particuliere eigenaren geven invulling aan de Beeselse aanpak.

Lokale werkroute natuur

We beschermen bestaande natuurgebieden. Verder richten we ons op de dooradering van het landelijk gebied met natuurlijke lijnelementen en stepping stones waardoor we natuurgebieden effectief met elkaar verbinden en biodiversiteit verbeteren.

Lokale werkroute landbouw

In samenspraak met agrariërs en brancheorganisaties streven we naar duurzame dierlijke- en plantaardige productiesystemen op een gezonde bodem en in biodiverse landschappen die circulair zijn (kringlooplandbouw) en toekomstperspectief hebben.

Lokale werkroute openbare ruimte

Op deze werkroute hebben we als gemeente behoorlijke invloed en we kunnen kiezen voor vergroenen van de infrastructuur waarbij 'infranatuur' integraal wordt meegenomen vanaf aanbesteding, uitvoering tot beheer. Daarnaast kunnen we kiezen voor het natuurinclusief maken van bouw- en ontwikkelingsprojecten en het integraal meenemen van meer biodiversiteit als doel in projecten rondom klimaatadaptatie, woningbouw, infrastructuur en energietransitie.

Lokale werkroute particuliere eigenaren

Het betreft de eigendommen van inwoners, bedrijven en organisaties. De gemeente heeft hier relatief weinig zeggenschap en doorzettingskracht. We zetten daarom in op het stimuleren van gewenst gedrag, zoals natuurinclusief (ver)bouwen, tegels eruit en groen erin, vogel-, insecten en zoogdiervriendelijke tuinen.

Risico- en kansendialoog

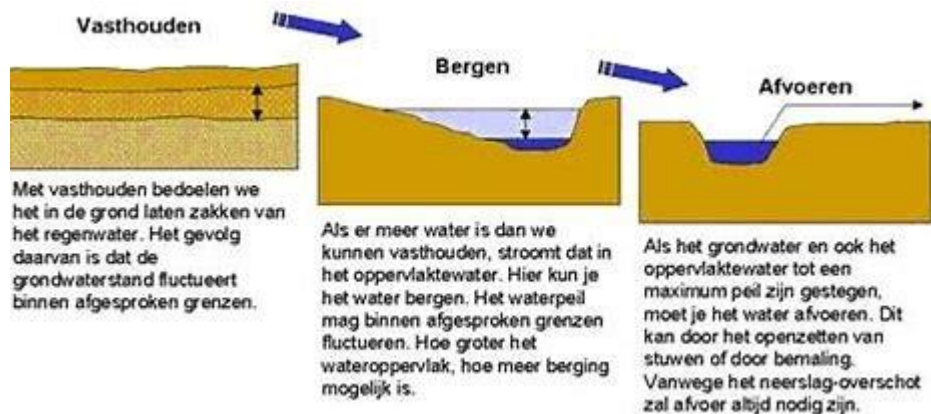
Herkennen en erkennen van knelpunten (sessie 1).

Bij het herkennen en erkennen van knelpunten is met name aandacht geweest voor klimaatadaptatie.

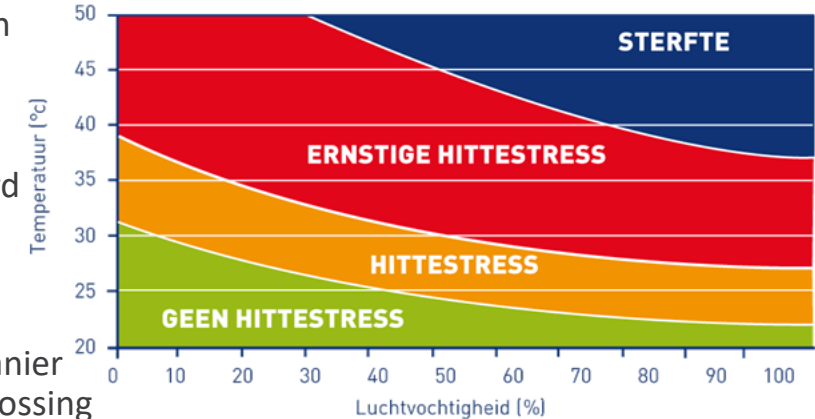
Verdroging speelt met name in de hogere delen van de gemeente. De oeverwallen en rivierduinen zijn gevoelig voor verdroging. De constatering is dat verschraling in flora en fauna optreedt. In de rest van de gemeente treedt verdroging in enige mate op.

Als echter de klimaatverandering en daarmee de langdurige droge perioden doorzet, is de kans groot dat met name in 't Broek op de landbouwgronden en in het Meerlebroek verdroging optreedt.

Hoewel het moeilijk is om verdroging door langdurige droogte-perioden te voorkomen, kan er met name ingezet worden op het vasthouden van water in het gebied en op ander bodemgebruik, bijvoorbeeld door de landbouw. Begroeide bodems verliezen minder vocht dan kale/bewerkte bodems.

Hitte is een bekend probleem op (school)pleinen en op onze bedrijfsterreinen. Ook in de rest van de bebouwde kommen is hitte op enkele plekken een aandachtspunt, m.n. in combinatie met kwetsbare groepen. Hittestress is benaderd vanuit het probleem, de ellende.

Een aantrekkelijke manier om hiertegen een oplossing te bieden, is het principe van koelte-eilanden. Zoek de (relatief) koele plekken in de gemeente op, waar het op hete dagen goed toeven is. Bescherm deze koele plekken en bouw ze geleidelijk uit naar een koele hoofdstructuur.

Wateroverlast treedt mogelijk vaker op in bebouwde gebieden; aangezien het harder gaat regenen. Nu is de wateroverlast in de gemeente nog relatief beperkt en de ergste problemen zijn in de afgelopen jaren al opgelost.

Hoogwater gaat over bescherming van mensen en dieren. Door hevige en langdurige regenval kan hoogwater meer en heviger optreden, zoals de zomer van 2021 heeft uitgewezen. Om hoogwater tegen te gaan worden de dijken in Beesel verbeterd.

Problemen met de **waterkwaliteit** (botulisme, blauwalg) treden nog wel eens op als sloten en beken bijna droogvallen of in de (recreatie)plassen.

Risico- en kansendialoog

Mogelijke acties en activiteiten (sessie 2).

Wateroverlast: Pakken we op via de gangbare plannen zoals het GRP (gemeentelijk rioleringsplan). We gaan aan de slag met een nieuw GRP, waarbij ook hydraulische onderzoeken worden uitgevoerd om nog meer zicht te krijgen op de actuele knelpunten. In het GRP komt een uitvoeringsplan.

Bij wateroverlast in het buitengebied (zoals in 2016 is opgetreden) heeft het Waterschap Limburg een taak. Bescherming tegen hoogwater is een Rijkstaak (o.a. verhoging dijken)

Hittestress: Realiseren van schaduwplekken met zitmogelijkheden in de bebouwde omgeving en langs recreatieroutes. Vergroenen van (school)pleinen. Gezamenlijk met bedrijfsleven hitte-eilanden op bedrijventerreinen aanpakken. Inwoners stimuleren de eigen woonomgeving te vergroenen (grijs eruit, groen erin).

Droogte: Door in samenwerking met het Waterschap het watersysteem weer natuurlijker in te richten, wordt voorkomen dat water (onnodig) wordt afgevoerd.

Bij nieuwe aanplant wordt rekening gehouden met welke soorten er worden geplant, om te voorkomen dat ze (in de toekomst) afsterven door drogere omstandigheden.

Gezamenlijk met het agrarisch bedrijfsleven streven we naar een kringlooplandbouw, waarbij sprake is van minder vochtverlies en daardoor minder hoeft te worden beregend.

Biodiversiteitsverlies: We beschermen natuur en landschapselementen via onze plannen, zoals de omgevingsvisie en het omgevingsplan en zo nodig handhaving. Om het breder te trekken motiveren en stimuleren we inwoners en ondernemers om zelf met biodiversiteit aan de slag te gaan. Door bijvoorbeeld inspiratiegidsen, groene ambassadeurs, voorkeurslijsten van bomen, struiken en planten, krijgen mensen handelingsperspectief.

Stimuleren en faciliteren: Voorlichting, bewustwording en kennisdeling is één van de belangrijkste pijlers. Als mensen intrinsiek gemotiveerd raken, worden ze zelf deelnemer van de opgave. Dat betekent veel voorlichting en bewustwording, handelingsperspectief bieden, financiële instrumenten inzetten, etc.

Inspraak en participatie bij projecten is een (al gangbare) manier om mensen betrokken te maken bij klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Meekoppelkansen: Bij elk project moet klimaatadaptatie en biodiversiteit van meet af aan worden meegenomen. Dan kan er gedacht worden aan projecten als infrastructurele werken, energieprojecten, bouwprojecten, etc. Ook moeten er vooraf afspraken gemaakt worden over het beheer.

Aansluiten bij Regionale Uitvoeringsagenda

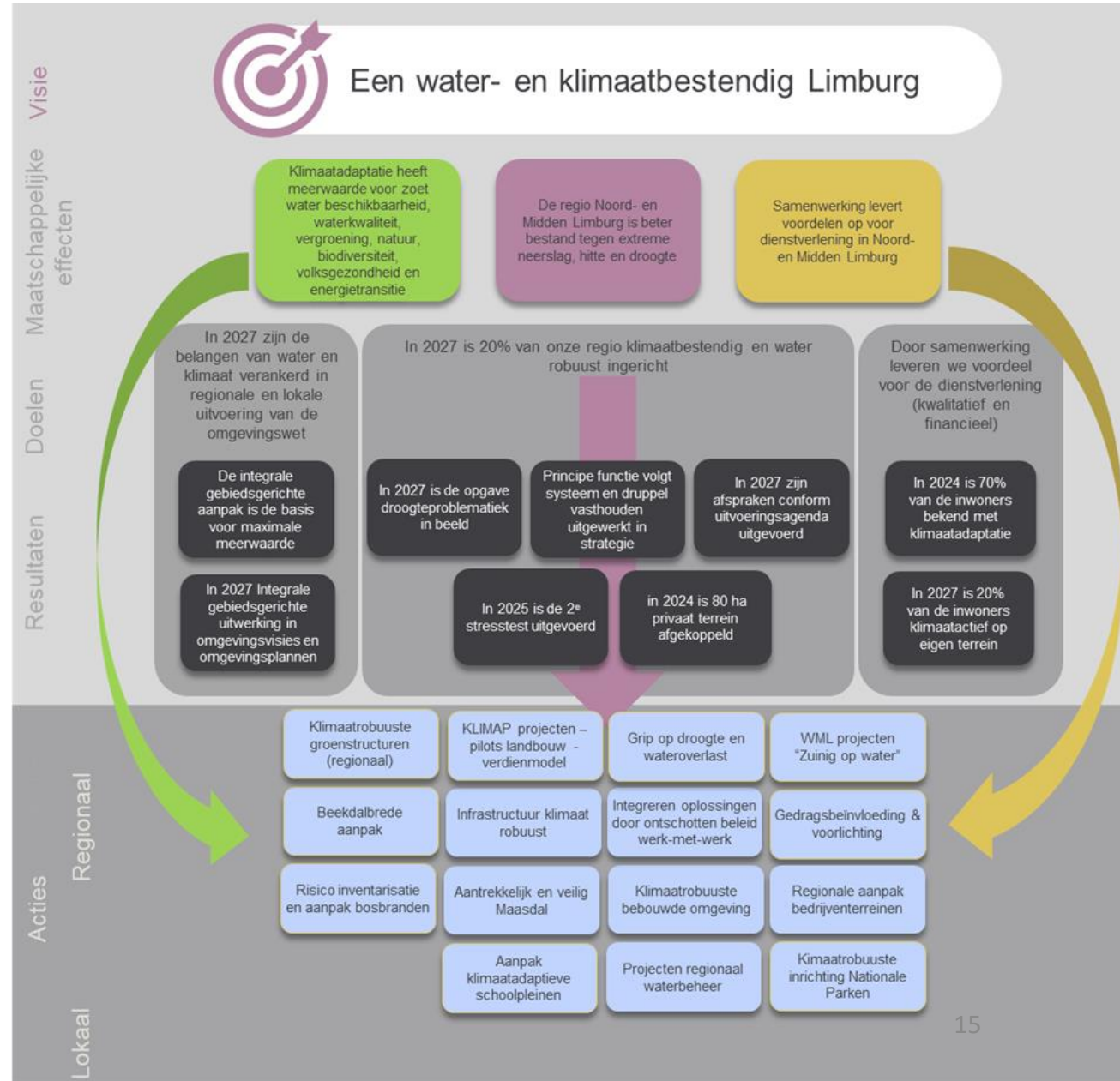
Op regionaal niveau is een uitvoeringsagenda gemaakt. Deze Regionale Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie Water Panel Noord is te raadplegen via [Regionale Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie Waterpanel Noord \(office.com\)](https://office.com)

In het proces om te komen tot maatregelen voor de regionale uitvoeringsagenda, zijn de diverse maatregelen geordend aan de hand van een doelenboom. Deze doelenboom biedt houvast in de te realiseren resultaten, de te bereiken doelen en de maatschappelijke effecten. De doelenboom is weergegeven in de nevenstaande figuur.

Regionaal is, binnen het scala aan mogelijke maatregelen en projecten, gekozen voor drie geprioriteerde regionale klimaatmaatregelen om deze binnen de werkregio tot uitvoering te brengen en te koppelen aan de meerjarenbegroting van het Water Panel Noord, te weten:

- De groene revolutie schoolpleinen: met cofinanciering vanuit de Impulsregeling Rijksbijdrage DPRA;
- De bewustwording, gedragsverandering en communicatie in klimaatadaptief handelen te koppelen aan een verdere verbreding van het project Waterklaar;
- De aanpak van klimaatbestendige bedrijventerreinen uit te werken als Regionaal Klimaatadaptatie project.

In onze eigen lokale uitvoeringsagenda komen deze projecten terug. Wat betreft communicatie sluiten we aan bij het project Waterklaar maar zeker ook bij de communicatiestrategie Duurzaamheid. We verbreden onze lokale uitvoeringsagenda met het thema biodiversiteit.

Visie en strategie op hoofdlijnen klimaatadaptatie en biodiversiteit in Beesel

Qua klimaatadaptatie is Beesel in 2050...

waterrobuust en klimaatbestendigheid ingericht. Alle urgente knelpunten qua klimaatadaptatie zijn opgelost. We zijn klimaatbestendig onder nagenoeg alle weersomstandigheden (calamiteiten daargelaten). Dit betekent dat we ingericht zijn om overstromingen van Maas en beken op te vangen en dat we klaar zijn voor weerextremen zoals droogte, hitte en extreme neerslag.

Qua biodiversiteit is Beesel in 2050...

de groene, natuurlijke buffer tussen de twee stedelijke gemeenten Venlo en Roermond. Onze gemeente heeft een optimale diversiteit aan (voornamelijk) inheemse dieren en plantensoorten, die bestand zijn tegen de reeds opgetreden en nog op te treden klimaatveranderingen.

We hebben een sterk natuurnetwerk gerealiseerd in het buitengebied dat via groene aders doorloopt in de kernen. Tuinen, woningen en ook bedrijfsterreinen zijn groen en natuurinclusief ingericht. De agrarische sector is grotendeels omgevormd tot kringlooplandbouw.

We kiezen voor een verschillende focus voor twee gebieden: gebouwde omgeving (incl. bedrijvigheid) en buitengebied (natuur en agrarisch gebied).

Strategie gebouwde omgeving (stedelijk gebied) 2030:

- De meest urgente knelpunten qua klimaatadaptatie zijn opgelost;
- Met inwoners, scholen, bedrijven, organisaties werken we samen aan een klimaatadaptieve en biodiverse inrichting en beheer van de leefomgeving;
- Bij nieuwbouw, renovatie en onderhoud wordt de bebouwing en de openbare ruimte ingericht op basis van klimaatadaptieve en biodiverse richtlijnen.

Strategie buitengebied 2030:

- We bouwen aan een natuurnetwerk, waarbij natuurgebieden verbonden zijn via lijnvormige natuurelementen (corridors zoals heggen, bermen) en/of natuurlijke 'stapstenen' (kleine natuurelementen zoals bosjes, poelen);
- We zetten in op het vasthouden van water om droogteperiodes te kunnen opvangen;
- We stimuleren kringlooplandbouw en integratie van klimaatadaptatie en biodiversiteit bij nieuwe ontwikkelingen (zoals energieopwekkingsprojecten).

Vanuit welke basis starten wij

We beginnen niet bij nul. We zijn al verschillende jaren bezig met de aanpak van klimaatadaptatie en biodiversiteit. **Per strategie** beschrijven wij hieronder de stand van zaken. In dit geval voor het stedelijk gebied.

De meest urgente knelpunten qua klimaatadaptatie zijn opgelost:

- In het kader van het GRP hebben we de afgelopen decennia al gewerkt aan een robuust rioleringsstelsel dat heftige regenbuien kan opvangen. Het beleid is gericht op vasthouden, bergen en als laatste optie afvoeren.
- We zetten al jaren in op maatregelen in de onder- en bovengrondse openbare ruimte (wadi's, opvangbassins, afkoppeling hemelwater, etc).
- We hebben 9,7 km hemelwater/infiltratie riolering waarbij het hemelwater via infiltratiebuizen langzaam in de bodem zakt.
- In samenwerking met het Waterschap Limburg worden de dijken in Beesel verbeterd. Hierdoor is Beesel in 2023 voor de komende 50 jaar 'hoogwaterveilig'.

Met inwoners, scholen, bedrijven, organisaties werken we samen aan een klimaatadaptieve en biodiverse inrichting en beheer van de leefomgeving

- Op het moment dat straten open liggen, worden in overleg met eigenaren, zoveel mogelijk panden afgekoppeld. Daarnaast is er een subsidieregeling om afkoppeling verder te stimuleren. Inmiddels is 15% van het verhard oppervlak afgekoppeld.
- Bij buurtrenovaties richten we de groenvoorziening in overleg met inwoners zodanig in dat deze meer biodivers is, meer schaduwplekken biedt en bijdraagt aan het welzijn van de bewoners. Denk aan Hazenkamp, Wildenkamp, Spoorkamp.

Bij nieuwbouw, renovatie en onderhoud wordt de bebouwing en de openbare ruimte ingericht op basis van waterrobuuste, klimaat-adaptieve en biodiverse richtlijnen.

- Het beheer van bermen, grasveldjes en plantsoenen in de kernen gebeurt - indien de functie het toelaat - op een ecologische wijze, waardoor kruiden- en bloemenrijke linten ontstaan.
- In openbare ruimte worden hitteplekken zodanig ingericht dat meer koelte en meer stadsgroen wordt gerealiseerd. Denk aan inrichting Raadhuisplein.
- Nieuwbouwwijken worden optimaal waterrobuust, klimaatadaptief en biodivers uitgevoerd. De openbare ruimte wordt ecologisch beheerd. Denk aan Oppe Brik.
- Waar doelmatig zijn al onze eigen gebouwen afgekoppeld (gemeentehuis en -loods, brandweerkazerne, scholen Oppe Brik, Meander, Triolier, het Spick, Gymzaal Beesel, Scoutinggebouw).

Vanuit welke basis starten wij

We beginnen niet bij nul. Al verschillende jaren zijn we bezig met de aanpak van klimaatadaptatie en biodiversiteit. **Per strategie** beschrijven wij hieronder de stand van zaken. In dit geval voor het buitengebied.

We zetten in op het vasthouden van water om droogteperiodes te kunnen opvangen.

- In samenwerking met waterschap zijn beeklopen natuurlijker heringericht. Denk aan Schellekensbeek en Huilbeek.
- In het kader van droogtebestrijding heeft Waterschap Limburg, in overleg met gemeente en boeren, zogenaamde boerenstuwtdjes geplaatst in berm-, kavel- en perceel sloten (de haarvaten van het watersysteem).

We bouwen aan een natuurnetwerk, waarbij natuurgebieden verbonden zijn via lijnvormige natuurelementen (corridors) en/of natuurlijke 'stapstenen' (kleine natuurelementen zoals bosjes, poelen).

- We zetten sinds 2014 in op kruidenrijke bermen in het buitengebied door ecologisch bermbeheer.
- In 2021 is gestart met de aanleg van een voedselbos in Beesel op initiatief van een betrokken inwoner.
- Aanplant bomen/bosplantsoen Bergerhofweg en Binnenweg.

We stimuleren kringlooplandbouw en integratie van klimaatadaptatie en biodiversiteit bij nieuwe ontwikkelingen

- Het voedselbos, dat als inspiratieproject kan dienen als vorm van kringlooplandbouw, is in aanleg.
- Er zijn diverse schaduwrijke rustmogelijkheden gecreëerd onder bomen. Denk aan rustplek bij het veer en de pareltjes aan de Beeselseweg, Sangersweg en Oude Veerweg.
- Er is een bloemenweide aangelegd en parkzone ingericht op de begraafplaats Reuver.
- De eerste verkenning voor gebiedsontwikkeling 't Brook is afgerond. We gaan nu een ontwerptraject in waarbij alle sectoren en belangen (waaronder klimaatadaptatie en biodiversiteit) worden meegenomen om een gedragen en toekomstbestendige ontwikkeling in gang te zetten.

Uitvoeringsagenda 2022-2026

Leeswijzer

De uitvoeringsagenda klimaatadaptatie en biodiversiteit is een document waarin de aanpak van de klimaatadaptatie en biodiversiteit in de gemeente Beesel worden opgeschreven en onderbouwd.

De uitvoeringsagenda wordt opgedeeld in twee aandachtsgebieden, namelijk:

- Stedelijk gebied (binnen de bebouwde kom)
- Buitengebied (landbouw/natuur/recreatie)

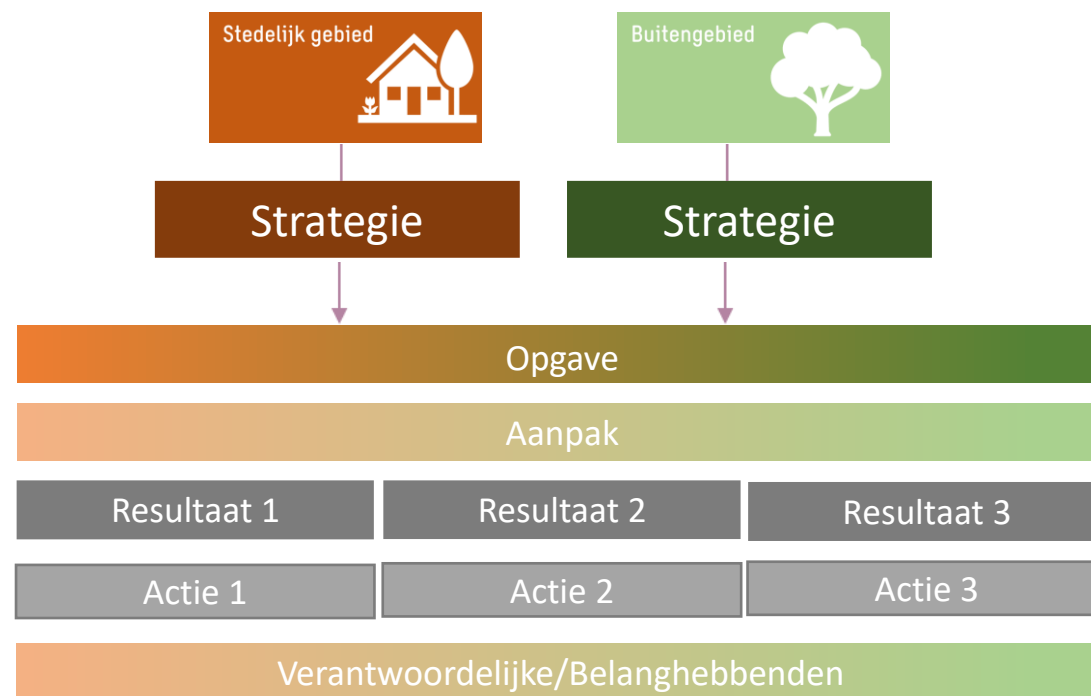
Per aandachtsgebied geeft deze uitvoeringsagenda aan met welke opgave rekening gehouden moet worden. Dit betreft het risico als gevolg van één van de klimaateffecten (hitte, droogte en/of wateroverlast) of biodiversiteitsverlies.

Per opgave wordt vervolgens de uitvoering uitgewerkt in de vorm van een aanpak, resultaat, acties en belanghebbenden. Alle informatie over opgaven en daaruit voortvloeiende acties staat dus overzichtelijk bij elkaar.

Om te duiden welke opgave raakvlakken heeft met welke knelpunten, worden de volgende symbolen gebruikt:

Structuur uitvoeringsagenda

Stedelijk gebied

Strategie

De meest urgente knelpunten qua wateroverlast zijn opgelost.

Opgave

Aanpak

Wateroverlast in het stedelijke gebied. Door klimaatverandering verwachten we een verhoogde kans op schade door extreme neerslag. Verder verwachten we hittestress in stedelijk gebied, door langere en hetere perioden in voorjaar en zomer.

We bereiden ons voor op het toekomstige klimaat. Hiervoor stellen we een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) op, op basis van nieuwe hydraulische onderzoeken. Als hier knelpunten uit komen, pakken we die op in het kader van het nieuwe uitvoeringsprogramma GRP. Verder richten we de processen zó in dat we bij de uitvoering van de GRP het watersysteem een stapje robuuster maken, door afkoppeling bij omringende panden/percelen te stimuleren. We zoeken bij voorkeur naar maatregelen in bovengrondse openbare ruimte. Maatregelen worden doelmatig ondergronds ingepast (op basis van een MKBA).

Resultaat

Een vastgesteld (verbreed) Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) inclusief uitvoeringsprogramma (consolideren bestaand beleid).

Bij reconstructies houden we rekening met meer extreme neerslag en passen we, mits doelmatig, de openbare ruimte aan. We bekijken simultaan de mogelijkheden ter voorkoming hittestress en bevordering biodiversiteit.

Actie 1 Oplossen knelpunten wateroverlast

Aan de hand van hydraulische onderzoeken maken we een nieuw model waarin we de effecten van extreme neerslag op wateroverlast berekenen. De daaruit voortvloeiende maatregelen nemen we op in het Gemeentelijk rioleringsplan 2023-2027.

We blijven inzetten op afkoppeling bij particuliere woningbezitters dmv voorlichting en financiële middelen (subsidie). Dit betekent een voortzetting van het project Waterklaar.

We zetten in 2022 een werkgroep klimaatadaptatie en biodiversiteit op (verder te noemen Werkgroep KAB) die meedenkt over het waterrobuust, klimaatadaptief en biodivers uitvoeren/aanpassen van de openbare ruimte en het landelijk gebied. De werkgroep wordt zo nodig uitgebreid met andere disciplines.

Belanghebbenden / verantwoordelijke

Gemeente Beesel

Strategie

Met inwoners, scholen, bedrijven, organisaties werken we samen aan een klimaatadaptieve en biodiverse inrichting en beheer van de leefomgeving

Opgave

Aanpak

Doelgroep Inwoners:

Hittestress in de bebouwde omgeving is een knelpunt. Discomfort en gezondheidsaspecten in en rondom woongebouwen, straten en pleinen bij langdurige periodes van hitte. Er is een trend gaande dat veel mensen hun eigen tuinen onderhoudsarm inrichten met tegels/grind, wat weer leidt tot versnelde afvoer van regenwater, toename hitte rondom huis en verlies van biodiversiteit (stadsnatuur).

We dringen de hittestress op pleinen en straten terug middels het planten van bomen om schaduw te brengen, door verstening tegen te gaan (grijs eruit, groen erin) en eventueel door waterpartijen te realiseren. Hierdoor wordt ook warmteopslag in de stenen van gevels van gebouwen voorkomen. Deze aanpak draagt meteen bij aan de bevordering van biodiversiteit in het bebouwd gebied. We hebben aandacht voor het prettig toegankelijk maken van die schaduwplekken door middel van inrichting met straatmeubilair. Door middel van bewustwordingscampagne gaan we de trend van verstening bij particulieren tegen.

Resultaat

Het aantal hitte-eilanden in de bebouwde omgeving neemt af. Er zijn op verschillende plaatsen koelteplekken gerealiseerd. Inwoners geven aan dat het leefklimaat in perioden van hitte beter draagzaam is.

Inwoners erkennen het belang van een groene omgeving en zorgen dat hun eigen omgeving (woning en perceel) groen(er) wordt ingericht, waardoor hemelwater op eigen perceel wordt opgevangen, hitte wordt tegengegaan en biodiversiteit wordt bevorderd.

Als inwoners zelf met initiatieven komen denken we mee en, indien doelmatig, ondersteunen en faciliteren we hen. Het initiatief blijft altijd bij de inwoners liggen.

Actie 2

Met inwoners samenwerken aan klimaatadaptieve en biodiverse leefomgeving

We consolideren onze werkwijze om op natuurlijke momenten - bij herinrichting e.d. - de mogelijkheden voor vergroening en schaduwplekken (eventueel in combinatie met waterplekken) mee te nemen (meekoppelkansen). De werkgroep KAB denkt vanaf het begin mee en legt kaders vast.

Op initiatief/verzoek van inwoners en indien passend, uitvoeren van projecten voor meer groen en bomen in de openbare ruimte.

Bewustwordingscampagne inwoners op basis van communicatiestrategie duurzaamheid:

- grijs eruit, groen erin;
- Inspiratiegids klimaat- en natuurinclusief bouwen en handelen;
- Informatieve webinars.

Inwoners krijgen op natuurlijke momenten informatie over klimaat- en natuurinclusief bouwen en handelen:

- Aanvraag omgevingsvergunning bouwen;
- Verhuizing naar of binnen onze gemeente.

Spelregels opstellen en onder de aandacht brengen in welke gevallen en op welke wijze we bewonersinitiatieven op het gebied van klimaatadaptatie en/of biodiversiteit ondersteunen en faciliteren.

Belanghebbenden / verantwoordelijke

Voor het openbaar gebied is de gemeente trekker. Woningcorporaties en inwoners betrokken bij de inrichting openbare ruimte.

Strategie

Met inwoners, scholen, bedrijven, organisaties werken we samen aan een klimaatadaptieve en biodiverse inrichting en beheer van de leefomgeving

Opgave

Aanpak

Doelgroep scholen:

Hittestress in de bebouwde omgeving is een knelpunt. Dit wordt met name ervaren op te zeer versteende omgevingen zoals schoolpleinen. Als de schoolpleinen hitte-eilanden vormen en te weinig schaduw bieden, heeft dat ook een negatieve uitwerking op de schoolgebouwen zelf, die daardoor warmer en oncomfortabel worden. Er is in het huidige leerplan van scholen relatief weinig aandacht voor klimaat- en biodiversiteitsproblematiek en natuur- en milieueducatie.

We zetten in op bewustwording om de schoolbesturen bewust te maken van het belang van klimaatadaptatie/biodiversiteit en van natuur- en milieueducatie. We dringen de hittestress op schoolpleinen terug middels het planten van bomen om schaduw te brengen, door verstening tegen te gaan (grijs eruit, groen erin) en eventueel door waterpartijen te realiseren. Hierdoor wordt ook warmteopslag in de stenen van gevels van gebouwen voorkomen. Deze aanpak draagt meteen bij aan de bevordering van biodiversiteit in het bebouwd gebied. De geldende strategie is co-creatie.

Resultaat

Schoolpleinen zijn klimaatproof. Leslocaties blijven koeler tijdens warme dagen. Alle schoolpleinen hebben minimaal 20% schaduw, liefst d.m.v. groene inrichting.

Schoolbesturen en leraren zijn zich bewust van klimaat- en biodiversiteitscrisis en natuur- en milieueducatie is opgenomen in het leercurriculum van alle schooljaren.

Verkennen mogelijkheden met scholen voor project blauwgroene schoolpleinen incl. afkoppeling, waarbij focus ligt op natuurlijk spelen en grijs eruit/groen erin. Bij positieve grondhouding, denken scholen en leerlingen actief mee over het gewenste schoolplein, hetgeen resulteert in een Plan van Aanpak. Dat PvA indienen bij WPN voor cofinanciering.

Verkennen van de behoefte bij scholen aan structurele natuur- en milieueducatie in het leercurriculum.

Op verzoek van scholen met een positieve en actieve grondhouding ten opzichte van natuur- en milieueducatie, ondersteunt de gemeente, samen met organisaties als bv het IVN, activiteiten en gastlessen om kinderen op jonge leeftijd bewust te maken van de klimaat- en biodiversiteitscrisis.

Actie 3
Met scholen
samenwerken aan
klimaatadaptieve
en biodiverse
leeromgeving

Belanghebbenden /
verantwoordelijke

Scholen en Gemeente trekken hierbij samen op.

Strategie

Met inwoners, scholen, bedrijven, organisaties werken we samen aan een klimaatadaptieve en biodiverse inrichting en beheer van de leefomgeving

Opgave

Aanpak

Doelgroep bedrijven en bedrijventerreinen:

Hittestress in de bebouwde omgeving is een knelpunt. Huidige inrichting en gebruik van bedrijventerreinen zijn zodanig dat sprake is van hitte-eilanden bij langdurig periodes van hitte. Ondernemers zijn onvoldoende op de hoogte wat de voordelen van vergroening zijn binnen hun eigen locatie en hebben er niet hun prioriteiten liggen.

We maken bedrijventerreinen een prettige omgeving door deze te vergroenen samen met de terreinbeheerders en eigenaren. De geldende strategie is co-creatie. Onze grondhouding daarbij is: alleen gezamenlijk en in samenwerking. We nemen klimaatadaptatie en biodiversiteit mee bij klantcontacten en zetten in op inspireren en stimuleren.

Resultaat

Ondernemers op bedrijventerreinen herkennen en erkennen het belang van zich vergroening en gaan samen met de gemeente aan de slag om het hitteprobleem op bedrijventerreinen op te pakken.

Ondernemers herkennen en erkennen dat er voor hun eigen bedrijf ook een opgave ligt op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Gemeente gaat in gesprek met bedrijven (eventueel in samenwerking met afstudeerstudenten Has) over de mogelijkheden om bedrijfsterreinen te vergroenen om hittestress te voorkomen. Dit moet leiden tot een gezamenlijk plan van aanpak voor klimaatbestendige bedrijven-terreinen.

- Plan indienen bij WPN voor cofinanciering
- Met gezamenlijk PvA als basis richt gemeente de openbare ruimte op bedrijven-terreinen groen(er) en schaduwrijker.

Bewustwordingscampagne bedrijven op basis van communicatiestrategie duurzaamheid.

Gemeente inspireert en stimuleert bedrijven in het klimaatadaptiever maken en vergroenen van hun eigen bedrijfspand en bedrijfsperceel

Bewustwordingscampagne richting bedrijven:

- Meer groen = meer productiviteit
- Gezond(e) klimaat en biodiversiteit zijn randvoorwaarden voor gezonde economie
- Grijs eruit, groen erin

Actie 4
Met bedrijven samenwerken aan klimaatadaptieve en biodiverse bedrijventerreinen

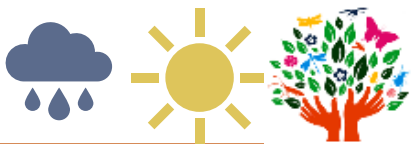
Belanghebbenden / verantwoordelijke

Ondernemers bedrijventerreinen, gemeente.

Strategie

Bij nieuwbouw, renovatie en onderhoud wordt de bebouwing en de openbare ruimte ingericht op basis van klimaatadaptieve en biodiversiteitsrichtlijnen.

Opgave

Aanpak

Bij nieuwe ontwikkelingen, renovatie en onderhoud kunnen de accenten te veel liggen op beperking van de kosten waardoor klimaatadaptatie en biodiversiteit in het gedrang komen. Dat leidt wellicht op korte termijn tot kostenbesparing, maar kan op de lange termijn juist leiden tot oplopende kosten omdat wateroverlast en hittestress alsnog moeten worden aangepakt. Tevens wordt bij plannen vaak onvoldoende aandacht besteed aan het te voeren (ecologisch) beheer.

Bij nieuwe plannen, reconstructies en dergelijke wordt klimaatadaptief en biodiversiteitsdenken de leidraad. Dit is geborgd in de gemeentelijke processen. Op natuurlijke momenten worden de mogelijkheden voor klimaatadaptatie en biodiversiteit meegenomen en indien doelmatig ook uitgevoerd. De werkgroep KAB denkt vanaf het begin mee.

Resultaat

Nieuwbouwprojecten en renovaties waarbij de gemeente zeggenschap heeft, worden uitsluitend uitgevoerd als ze voldoen aan vooraf bepaalde kaders klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Bij projecten waar derden trekker zijn (particuliere bouwer/projectontwikkelaars) zetten we in op stimuleren en onderhandelen om onze doelen zoveel mogelijk te halen.

Meekoppelen met ontwikkelingen in de bestaande openbare ruimte, of bij nieuwbouw, is geborgd in de gemeentelijke processen.

Uitgangspunt is dat we aan alle wettelijke kaders voldoen. Indien gewenst worden voor andere aspecten (o.a. klimaatadaptatie en biodiversiteit) aanvullende kaders/ beleidsregels geformuleerd. Actie werkgroep KAB.

In onderhandeling met projectontwikkelaars van meet af aan klimaatadaptatie en biodiversiteit meenemen met als basis alle wettelijke kaders alsmede door werkgroep KAB gestelde aanvullende kaders/beleidsregels.

Bij nieuwe ontwikkelingen en bestaande situaties wordt ook (toekomstig) ecologisch beheer meegenomen. We passen milieuvriendelijke bestrijdingswijzen toe voor onkruid, plaaggedierte en bij gladheid.

Opstellen lijst geschikte planten en bomen die passen binnen onze inheemse beplanting, die bijdragen aan biodiversiteit en die (beter) bestand zijn tegen hitte en droogte. Invasieve exoten vermijden en aanpak bestrijding ervan.

Opstellen inspiratiegids klimaatadaptatie en biodiversiteit voor particulieren en projectontwikkelaars.

Er is een ambtenaar aangewezen als contactpersoon voor regionale en provinciale overleggen op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Toepassen invasieve exoten vermijden en aanpak bestrijding ervan.

Belanghebbenden / verantwoordelijke

Woningcorporatie, projectontwikkelaar, woningeigenaar, gemeente (bij toets voor nieuwbouw en inrichting openbare ruimte).

Buitengebied

Strategie

We bouwen aan een natuurnetwerk, waarbij natuurgebieden verbonden zijn via lijnvormige natuurelementen (corridors) en/of natuurlijke 'stapstenen' (kleine natuurelementen (zoals bosjes, poelen)).

Opgave

Door schaalvergroting in het verleden zijn natuurgebieden onvoldoende met elkaar verbonden, waardoor populaties van dieren en planten zijn geïsoleerd. Door ontbreken van een visie op het landschap kunnen zich onomkeerbare ontwikkelingen voordoen die later ongewenst blijken.

Aanpak

We zetten in op het verbeteren van bestaande natuurgebieden en op het verbinden van geïsoleerde natuurgebieden op basis van een integrale visie op het landelijk gebied. Natuurlijke elementen als hagen, bermen, bosjes en poelen kunnen een rol spelen in het verbinden van natuurgebieden.

Resultaat

Een landschapsvisie die als basis kan dienen voor de omgevingsvisie.

Creëren van biodiverse linten in het landschap door ecologisch beheerde bermen, heggen, natuurlijke stapstenen e.d. waar planten- en diersoorten gemakkelijker kunnen migreren van het ene natuurgebied naar het andere.

Meekoppelen met ontwikkelingen in de bestaande openbare ruimte is geborgd in de gemeentelijke processen.

Actie 6 Realiseren van een lokaal natuurnetwerk

We stellen een landschapsvisie op waarin we onze visie op het lokale natuurnetwerk en Beesel als groene buffer tussen Venlo en Roermond uitwerken. Klimaatadaptatie en biodiversiteit nemen we als belangrijke accenten mee. Bij het opstellen van de visie baseren we ons op het vigerende Landschapsontwikkelingsplan.

We zetten, waar mogelijk, in op ecologisch beheer van de openbare ruimte (zoals ecologisch bermbeheer, onkruid-, plaagdierte- en gladheidsbestrijding).

Bij nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied (zoals gebiedsontwikkeling 't Brook), worden klimaatadaptatie en biodiversiteit meegenomen. Werkgroep KAB denkt vanaf de start mee.

We grijpen kansen die zich voordoen om het lokale natuurnetwerk uit te breiden en te verbeteren.

We laten groene linten en elementen in het buitengebied zo mogelijk aansluiten op groen in het stedelijk gebied zodat mogelijkheden voor planten en dieren om veilig te migreren niet onderbroken worden.

Ihkv omgevingsvisie houden we vigerende ruimtelijke plannen tegen het licht om ongewenste ontwikkelingen op het gebied van natuur en landschap tegen te gaan.

Vergunningen van gestopte (agrarische) bedrijven, die bij herstart negatieve invloed kunnen hebben op natuur en landschap, worden actief ingetrokken.

Belanghebbenden / verantwoordelijke

Gemeente Beesel, natuur- en milieuorganisaties, brancheorganisaties, projectontwikkelaars, particuliere landgoedeigenaren.

Strategie

Opgave

Aanpak

Resultaat

Actie 7 Vasthouden van water om droogteperiodes op te vangen

Belanghebbenden / verantwoordelijke

We zetten in op het vasthouden van water om droogteperiodes te kunnen opvangen.

Verdroging van het landelijk gebied door te snelle afvoer van hemelwater in natte perioden en intensieve beregening in droge perioden. Door verdroging kan schade ontstaan aan beplanting en in (natte) natuurgebieden.

Door in samenwerking met het Waterschap het watersysteem natuurlijker in te richten, voorkomen we dat water (onnodig) wordt afgevoerd. Bij nieuwe aanplant houden we rekening met welke soorten er worden geplant, om te voorkomen dat ze (in de toekomst) afsterven door te droge of te natte omstandigheden. Gezamenlijk met het agrarisch bedrijfsleven zetten we in op kringlooplandbouw, waarbij sprake is van biodiversiteitsherstel en van minder vochtverlies waardoor minder beregening nodig is.

Het buitengebied houdt beter het hemelwater vast door herinrichting van waterlopen (ism Waterschap) en eventueel opvang van hemelwater binnen het gebied.

Er wordt minder grond- en oppervlaktewater gebruikt voor beregening.

Bij (herinrichtings)projecten van waterlopen van het Waterschap blijven we met een positieve grondhouding samenwerken. We hebben daarbij een voorkeur voor het zoeken naar maatregelen in de bovengrondse openbare ruimte.

In samenspraak met boeren en brancheorganisaties stimuleren circulaire landbouw met jaarrond bodembedekking en teelten die minder water nodig hebben.

Meewerken aan uitbreiding boerenstuwtes om water langer vast te houden.

Waterschap verantwoordelijk voor herinrichting waterlopen. Agrarische brancheorganisaties, boeren. Gemeente Beesel is betrokken.

Strategie

Opgave

Aanpak

Resultaat

Actie 8
Klimaatadaptatie en
biodiversiteit als
meekoppelkans bij
ontwikkelingen en
Stimuleren
kringlooplandbouw

Belanghebbenden /
verantwoordelijke

We stimuleren kringlooplandbouw en integratie van klimaatadaptatie en biodiversiteit bij nieuwe ontwikkelingen (zoals energieopwekkingsprojecten)

Schaalvergroting in de agrarische sector leidt tot verdere afname van (kleine) landschappelijke elementen als houtwallen, heggen, poelen, bermen en bomen. Het (kunst)mest- en bestrijdingsmiddelengebruik in de reguliere landbouw leidt tot afname bodem- en insectenleven in het landelijk gebied. Daarnaast leiden perioden van droogte en hitte tot hoog (grond)watergebruik voor beregening en afname van de productiviteit van agrarische akkerbouwgebieden.

We stimuleren het agrarisch bedrijfsleven om meer circulair te gaan ondernemen. Hiervoor sluiten we aan bij landelijke trajecten. Bij gebiedsontwikkelingen in het agrarisch gebied (zoals gebiedsontwikkeling 't Broek) nemen we kringlooplandbouw als thema mee. We onderzoeken de mogelijkheden die we als gemeente zelf hebben om klimaatadaptatie en biodiversiteit te bevorderen.

Agrariërs hebben een positieve houding ten opzichte van kringlooplandbouw en passen kringlooplandbouw toe in de eigen bedrijfsvoering.

Gemeentelijk eigendom in het buitengebied wordt meer biodivers ingericht en circulair gebruikt.

Meekoppelen met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied is geborgd in de gemeentelijke processen.

We zetten, in samenwerking met branche-organisaties, in op bewustwording met betrekking tot kringlooplandbouw en sluiten hierbij aan bij landelijke trajecten.

We stellen voorwaarden aan het pachten van gemeentelijke gronden, zodat daar kringlooplandbouw, kleine landschapselementen en biodiversiteitsverbetering ontstaan.

We onderzoeken of maaisel en snoeisel, voortkomend uit gemeentelijk beheerde bermen, plantsoenen en bossen, zodanig kunnen worden gebruikt dat er sprake is van circulair gebruik (bijv. bokasi).

Bij energieprojecten (bijvoorbeeld zonnenvelden) is de eis dat deze goed moeten worden ingepast in het landschap en dat er sprake is van ecologisch beheer. Een inpassings- en beheerplan worden beoordeeld door de gemeente (o.a. Werkgroep KAB) in overleg met de regionale kwaliteitscommissie.

Bij elke gebiedsontwikkeling klimaatadaptatie en biodiversiteit als belang meewegen (meekoppelkans).

Gemeente, brancheorganisaties, individuele agrariërs.

Financiering

Beschikbaar in 2022 en verder

- Budget (jaarlijks) gericht op afkoppelen hemelwater (GRP)
 - Voor 2022 is vanuit het duurzaamheidsbudget geld beschikbaar:
 - actieplan biodiversiteit (25.000)
 - actieplan hittestress (25.000)
 - actie grijs eruit, groen erin (7.500)
 - Impulsregeling DPRA voor de werkregio Waterpanel Noord (WPN) voor 2021 t/m 2023 (voor Beesel in totaal 102.975)
 - o.a. voor project groene schoolpleinen en/of project bedrijventerreinen. Plan moet nog worden ingediend.
 - Budget kwaliteitsfonds beschikbaar voor in het Uitvoeringsplan LOP (landschapsonwikkelingsplan Beesel) opgenomen projecten.
 - Omdat diverse acties vallen onder regulier werk, worden deze acties gefinancierd uit posten van de reguliere begroting. Het betreft een op dit moment niet nader aan te geven deel van de posten GRP en Groen.
- 30.000
 - 57.500
 - 102.975
 - 78.745
 - P.M.

Verwacht in de loop van 2022/2023

- De Raad Openbaar Bestuur (ROB) heeft een advies uitgebracht aan het Rijk om gemeenten te ondersteunen voor de uitvoering van het klimaatakkoord. Daaronder valt waarschijnlijk ook klimaatadaptatie. We verwachten een kabinetsbesluit hieromtrent in 2022.
 - In 2022 vindt herijking plaats van het actieplan duurzaamheid. Tijdens de behandeling begroting 2023 bepaalt de raad of en hoeveel duurzaamheidsbudget wordt gereserveerd, waaronder ook voor klimaatadaptatie en biodiversiteit.
- P.M.
 - P.M.

Samenvatting Uitvoeringsagenda KAB 2022-2026

#	Naam Actie	Omschrijving	Verantwoordelijk*	Raming/jaar**	Toelichting	Dekking
1	Oplossen knelpunten wateroverlast	- Opstellen en uitvoeren GRP 2023-2027 - Voortzetting project Waterklaar (afkoppeling bij particulieren) - Opzetten werkgroep KAB (Klimaatadaptatie en biodiversiteit)	- Beleidsmw. riolering - Beleidsmw. riolering - P.M	€ 30.000/jr	Regulier werk	GRP GRP
2	Met inwoners samenwerken aan klimaatadaptatie en biodiverse leef-omgeving	- Consolideren werkwijze meenemen vergroening en schaduwplekken op natuurlijke momenten - Op initiatief/verzoek inwoners uitvoeren projecten in buurt - Bewustwordingscampagne obv communicatie-strategie duurzaamheid - Op natuurlijke momenten info verstrekken over klimaat- en natuurinclusief bouwen en handelen - Spelregels opstellen inwonersinitiatieven	- Beleidsmw. groen - Beleidsmw. groen - Beleidsmw. groen i.s.m. communicatie - P.M. - Beleidsmw. groen	€ 57.500	In 2022 Budget duurzaamheid Verder regulier werk	Budget DZH Groen Budget DZH Groen DZH budget
3	Met scholen samenwerken aan klimaatadaptatie en biodiverse leeromgeving	- Verkennen mogelijkheden voor project groen/blauwe schoolpleinen en afhankelijk van verkenning uitvoeren project(en) - Verkennen behoefte bij scholen aan structurele Natuur- en Milieu-educatie - Spelregels opstellen initiatieven scholen	- P.M - Beleidsonderst. groen - Beleidsonderst. groen	€ 51.500	Eenmalige subsidie DPRA	Impulsreg. DPRA

* Indien P.M.: Intern moet deze subactie nog belegd worden bij een medewerker.

** Raming betreft de kosten voor de gehele actie, niet per subactie. Inkomsten Klimaatakkoord zijn nog niet in beeld en kunnen daarom nog niet worden geraamd. Dit gebeurt i.h.v. herijking actieplan Duurzaamheid.

Samenvatting Uitvoeringsagenda KAB 2022-2026

#	Naam Actie	Omschrijving	Verantwoordelijk*	Raming/jaar**	Toelichting	Dekking
4	Met bedrijven samenwerken aan klimaatadaptieve en biodiverse bedrijventerreinen	○ Verkennen mogelijkheden voor vergroenen en klimaatadaptief maken bedrijventerreinen (resultaat: Plan van Aanpak) en afhankelijk van verkenning uitvoeren project(en) ○ Bewustwordingscampagne bedrijven ○ Inspireren en stimuleren bedrijven om eigen bedrijfsterrein meer klimaat-adaptief en natuurinclusief in te richten en te beheren	- P.M. - P.M. - P.M.	€ 51.500	Eenmalige subsidie DPRA Regulier werk Bewustwordingscampagne DZH	Impulsreg. DPRA DZH budget
5	Klimaatadaptief en natuurinclusief inrichten, renoveren en beheren openbare ruimte	○ Voldoen aan wettelijke kaders. Voor overige aspecten (bv klimaatadaptatie en biodiversiteit) formuleren aanvullende kaders/ beleidsregels. ○ Bij werken in de openbare ruimte klimaat-adaptatie en biodiversiteit meenemen als meekoppelkans ○ In onderhandelingen met projectontwikkelaars vanaf begin aanvullende kaders meenemen ○ Opstellen inspiratiegids klimaatadaptatie en biodiversiteit voor particulieren en projectontwikkelaars ○ Bij (nieuwe) ontwikkelingen (toekomstig) ecologisch beheer meenemen ○ Binnen organisatie zijn ambtenaren aangewezen voor diverse overlegstructuren	- Werkgroep KAB - Team Abor i.o.m. Werkgroep KAB - Projectleider i.o.m. Werkgroep KAB - i.s.m. communicatie - Projectleider i.s.m. beleidsmw. groen - Leidinggevende GG	-	Regulier werk meekoppelkans Projectmatig Bewustwordingscampagne DZH Projectmatig Regulier werk	GRP en Groen DZH budget

* Indien P.M.: Intern moet deze subactie nog belegd worden bij een medewerker.

** Raming betreft de kosten voor de gehele actie, niet per subactie. Inkomsten Klimaatakkoord zijn nog niet in beeld en kunnen daarom nog niet worden geraamd. Dit gebeurt ihkv herijking actieplan Duurzaamheid.

Samenvatting Uitvoeringsagenda KAB 2022-2026

#	Naam Actie	Omschrijving	Verantwoordelijk*	Raming**	Toelichting	Dekking
6	Realiseren lokaal natuurnetwerk	- Opstellen landschapsvisie met Landschaps-ontwikkelingsplan (LOP) als basis - We grijpen kansen om lokale natuurnetwerk uit te breiden en te versterken en sluiten het netwerk zo mogelijk aan op groene structuur stedelijk gebied. - Ecologisch beheer openbare ruimte (bv ecologisch bermbeheer) - Klimaatadaptatie en Biodiversiteit meenemen bij nieuwe ontwikkelingen buitengebied - Vigerende ruimtelijke plannen tegen het licht houden om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan - Actief intrekken vergunningen (gedeeltelijk) gestopte bedrijven om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan	- Beleidsmw. groen - Beleidsmw. groen - Beleidsmw. groen i.s.m. Buitendienst - Werkgroep KAB - Beleidsmw. RO i.o.m. werkgroep KAB - Juridisch medew. VTH	€ 78.745	Alleen projecten die beschreven staan in LOP Regulier werk Regulier werk Regulier werk Regulier werk	Kwaliteitsfonds Groen
7	Vasthouden water om droogteperiodes op te vangen	- Meewerken aan uitbreiding boerenstuwten en herinrichtingsprojecten Waterschap - Stimuleren permanente bodembedekking bij landbouw zodat minder beregening nodig is	- Team ABOR - P.M.	-	Regulier werk	

* Indien P.M.: Intern moet deze subactie nog belegd worden bij een medewerker.

** Raming betreft de kosten voor de gehele actie, niet per subactie. Inkomsten Klimaatakkoord zijn nog niet in beeld en kunnen daarom nog niet worden geraamd. Dit gebeurt ihkv herijking actieplan Duurzaamheid.

Samenvatting Uitvoeringsagenda KAB 2022-2026

#	Naam Actie	Omschrijving	Verantwoordelijk*	Raming/jaar**	Toelichting	Dekking
8	Klimaatadaptatie en biodiversiteit als meekoppelkans bij ontwikkelingen en stimuleren circulaire	○ Stimuleren kringlooplandbouw met aandacht voor klimaatadaptief en natuurinclusief boeren. Aansluiten bij landelijke trajecten. ○ Specifieke voorwaarden stellen aan pacht gemeentelijke gronden (kringlooplandbouw, kleine landschapselementen, biodiversiteit) ○ Onderzoeken of gemeentelijke maaisel en snoeisel circulair gebruikt kan worden ○ Bij energieprojecten een inpassings- en beheersplan eisen waarin rekening wordt gehouden met landschap en biodiversiteit. ○ Bij gebiedsontwikkeling goed letten op inpassing in landschap, ecologisch beheer, natuur- en klimaatbelangen (meekoppelkans)	- P.M. - Beleidsmw. grond & pachtzaken i.o.m. Werkgroep KAB - Beleidsmw. groen - Projectleider i.o.m. werkgroep KAB - Beleidsmw. Energie i.s.m. werkgroep KAB	-	- Regulier werk - Regulier werk - Regulier werk - Projectmatig - Projectmatig	- Groen - Groen

* Indien P.M.: Intern moet deze subactie nog belegd worden bij een medewerker.

* Raming betreft de kosten voor de gehele actie, niet per subactie. Inkomsten Klimaatakkoord zijn nog niet in beeld en kunnen daarom nog niet worden geraamd. Dit gebeurt ikhv herijking actieplan Duurzaamheid.